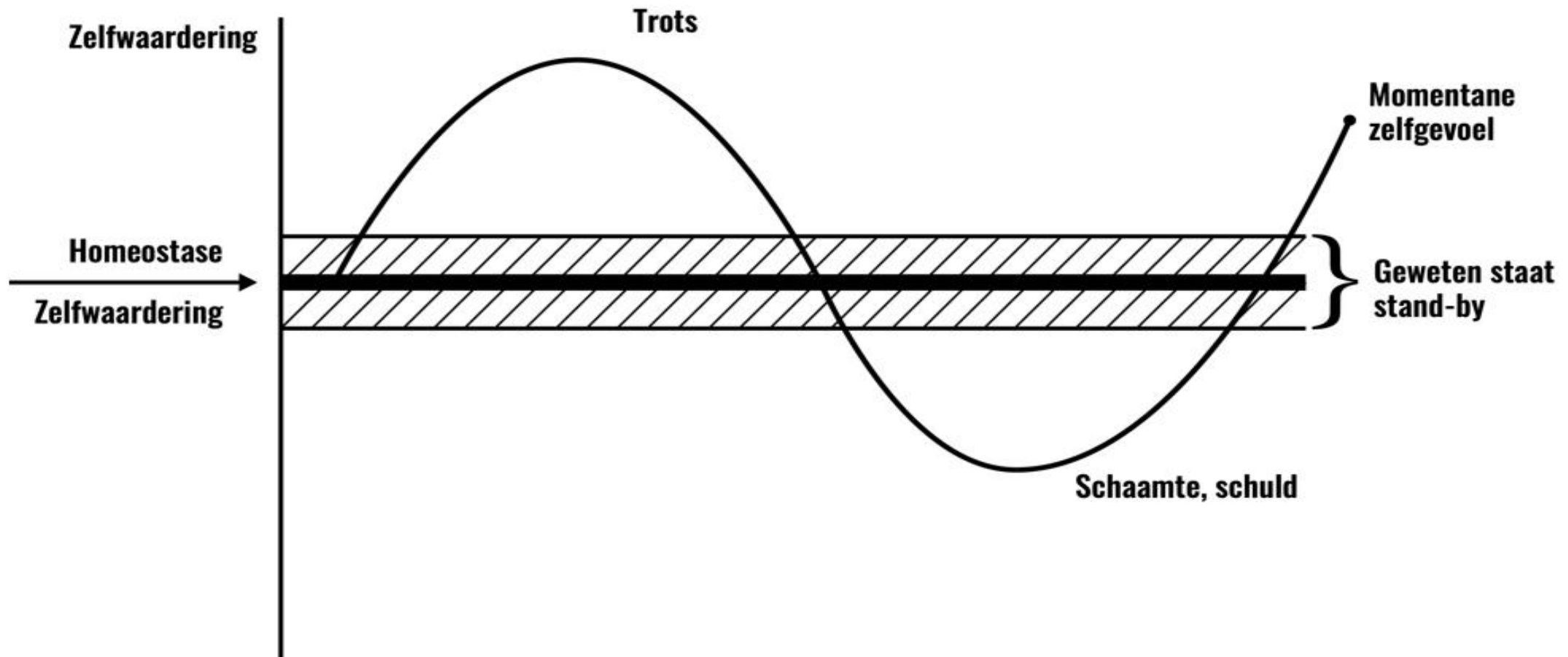

Een AI-therapeut kent schaamte noch schuld. Arme cliënt

„de“ identiteit bestaat niet

Geweten gaat
over identiteit

Self-as-agent
(impliciet zelf;
innerlijke
werkmodellen)

Self-as-subject
(subjectief zelf,
narratief van het
leven)

Self-as-object
(objectiverend
zelf,
helikopterview)

Moet de jager/therapeut zich schamen of zich schuldig voelen?

- Schaamte:

Wie ben ik ↔ als ik dit doe, denk of fantaseer?

- Schuld:

Wie ben ik ↔ als ik dit doe, denk of fantaseer?

- Voorbijgaande schaamte/schuld

↔

schaamte/schuld als trek

Luisteren naar het luisteren

In psychotherapie neemt de cliënt onvermijdelijk zelf ook de self-as-object positie in →

→ luisteren naar het luisteren van de cliënt.

(Intense) zelfbewuste emoties tasten het mentaliserend vermogen aan →

regulatie van de schaamte-emoties is nodig voor dat de inhoud aan de orde komt.

Als de cliënt zich geobjectiveerd voelt, ontstaat schaamte en een therapeutische breuk → de therapeut neemt het initiatief voor herstel van de relatie (tenzij dit expliciet niet bij de doelstelling hoort).

Kompas van schaamte

Terugtrekken

Jezelf isoleren

Wegrennen, jezelf verstoppen

Aanval op ander(en)

*De ander de schuld geven.
Fysiek en verbaal om je heen slaan*

Aanval op jezelf

Jezelf naar beneden halen, de schuld geven

Vermijden

Ontkenning

Vluchten in genotmiddelen

Of sensatieve acties

(thrill seeking)

En nu jullie...

Overleg met uw buurman
of buurvrouw over
situaties

in de behandeling waarin
u zich schaamde of
schuldig voelde

en wat u er toen mee hebt
gedaan.

Omgaan met therapeutische breuken

Strategie:

Luisteren naar het
luisteren door de
patiënt: 'Wat hoort u mij
zeggen?'

Terugkomen op eigen
opmerkingen of boude
uitspraken als 'die' je
niet lekker zitten.

Dit geldt voor de patiënt en voor u...

Schaamte is altijd gemakkelijker om mee om te gaan als je die kunt delen.

Soms is de schaamte voor de schaamte erger dan de schaamte zelf.

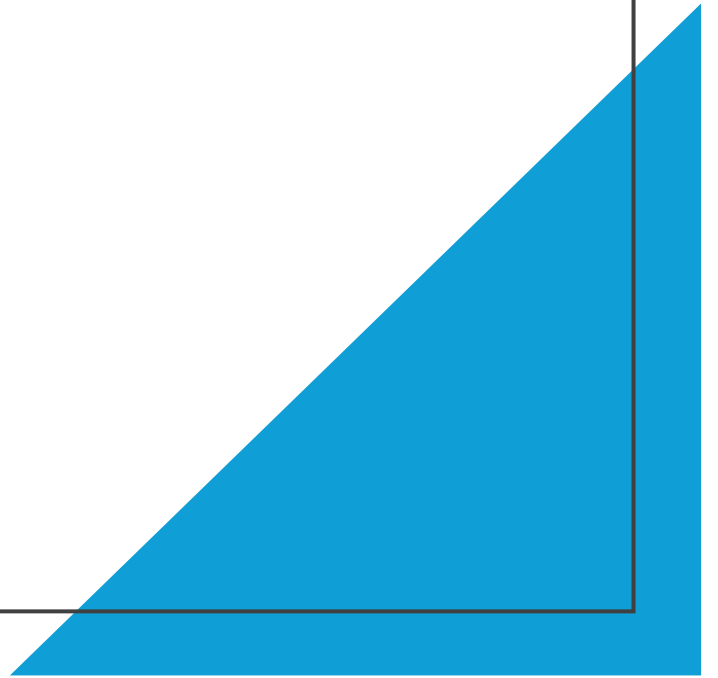
Schaamte beschermt tegen verlies van contact, maar ten koste van de expressie van andere behoeftes.

Het is helpend als de therapeut vertrouwd is met het eigen “niet-weten”. Het ondersteunt de cliënt in het verdragen van de schaamte, voor het “geen grip hebben” en het “niet-begrijpen”.

Vanaf nu gaat het over ons

Aandeel van de therapeut in stagnatie in therapie:

- levensgeschiedenis en leefsituatie van de therapeut
- onbewuste invloed van sociaal-culturele en etnische factoren in de therapeut
- subtiel-onbewuste sabotage in de therapeut

Helaas, we zijn niet perfect

De eigen emotionele levensgeschiedenis kan ertoe leiden dat de therapeut (soms) functioneert als een

- gewonde behandelaar vanuit
 - parentificatie
 - (onbewuste) grootheid- en reddersfantasieën
- verwondende behandelaar door
 - grensoverschrijdingen
 - grensvergagingen

We zijn niet perfect. En nu jullie...

Overleg met uw buurman of
buurvrouw over situaties in de
behandeling waarin

u functioneerde als een gewonde
behandelaar en wat u er toen
mee hebt gedaan.

We zijn niet perfect.

- Signalen voor doorsijpelen van parentificatie:
 - aversie tegen afhankelijke patiënten of patiënten in de slachtofferpositie
 - emotionele beschikbaarheid vergroten (appen/mailen)
 - grenzen overmatig beschermen of juist loslaten
 - beter zorgen voor je cliënt dan voor je partner of kinderen
 - teveel zorgen/redderen/bemoedigen
 - verdoving door hard werken/internet/drank/eten etc.

We zijn niet perfect.

- de cliënt niet willen ontregelen
- sessies laten uitlopen
- je overmatig kwaad voelen in de tegenoverdracht
- depersonalisatie
- verslechtering van het eigen zelfbeeld
- meer schaamte en schuldgevoel dan gebruikelijk
- zelfonthullingen doen waar je achteraf niet blij mee bent

perfect.

Overleg met uw
buurman of buurvrouw
over situaties

in de behandeling
waarin u functioneerde
als een

verwondende
behandelaar en wat u er
toen mee hebt gedaan.

We zijn niet perfect. En nu jullie...

Verwondende behandelaar door grensvergagingen:

- zaken doen, andere relatie aangaan (ook na de behandeling).
- een theoretisch exposé geven.
- van bovenaf uitleggen hoe iets zit.
- denken dat je het innerlijk van de cliënt beter begrijpt dan de cliënt zelf.
- onethisch gebruik van sociale media.
- sterke vanzelfsprekend of waakzaam narcistische trekken

Leven met imperfectie in 't vak

Wat ik als psychotherapeut niet kan is:

- Precies de juiste tips of opdrachten geven waardoor de client het probleemgedrag snel kan veranderen.
- In het verleden ondervonden ellende ongedaan maken.
- De innerlijke werkmodellen van de cliënt vervangen.

Leven met imperfectie in 't vak

- Stel de waarom-vraag naar eigen missers niet met een streng geweten, maar vanuit de nieuwsgierigheid en de wens te begrijpen.
- Voortdurend zelfonderzoek is nodig naar de onvoorwaardelijke erkenning van de subjectiviteit van de cliënt en naar eigen grensvervagingen en grensoverschrijdingen.
- Houvast voor het verdragen van imperfecties wordt geboden door toepassing van de volgende uitgebalanceerde attributies:

Leven met imperfectie in 't vak

Bij succes en falen als therapeut is een derde van het effect te wijten of te danken aan:

- jezelf
- anderen
- toevallige omstandigheden

Een AI-therapeut kent schaamte noch schuld. Arme cliënt

Dank voor uw aandacht en actieve medewerking

